खच पूतौ उत्पत्तौ च अतिक्रान्तोत्पत्तौ सि०कौ० क्र्या० प०अक०सेट्। खच्ञाति अखचीत्-अखाचीत्। गण-व्यत्यासात् "खचद्वृत्तावलीढम्" कथास०।

खच बन्धने अद० चुरा० उभ० सक० सेट्। खचयति ते अचखचत् त। "शकुन्तनीडखचितं बिभ्रज्जटामण्डलम्" शकु० "रत्नच्छायाखचितबलिभिश्चामरैः क्लान्तहस्ताः" मेघदू० उद्+सह बन्धने। "अन्यत्र माला सितपङ्कजानामिन्दीवरैरुत्खचितान्तरेव" रघुः। "उत्खचिता सह ग्रथिता" मल्लिना०।

खचमस पु० खे आकाशे चम्यतेऽसौ चम-असच्। चन्द्रे त्रिका० "एष सोमोराजा देवानामन्नं देवा एनं भक्षयन्तीति" श्रुतेः स्वर्गवासिभिस्तस्यादनात्तस्य तथात्वम्।

खचर पु० खे आकाशे चरति चर-ट। १मेघे शब्दच०। २वायौ ३सूर्य्ये च। ४राक्षसे पु०स्त्री मेदि०स्त्रियां ङीष्। "खचरस्य सुतस्य सुतः खचरः खचरस्य पिता न हतः खचरः। खचरस्य सुतेन हतः खचरः खचरी परिरोदिति हा खचर!" इति शब्दकल्पद्रुमे द्रोणपर्व्वीयतया लिखितं तत्तु घटोत्कचवधपर्वण्येव सम्भवदपि तत्र न दृश्यते। तस्य श्लोकस्यायमर्थः खचरस्य वायोः सुतस्य भीमस्य सुतः पुत्रः खचरः घटोत्कचः। खचरस्य राक्षसस्य तस्य पिता भीमः न खचरः राक्षसः। खचरः घटोत्कचः खचरस्य सूर्य्यस्य सुतेन कर्णेन हतः। खचरी हिडम्बा तन्माता राक्षसी हा खचरेत्युक्त्वा रोदितीति। ५आकाशगामिमात्रे देवपक्षिशरग्रहादौ त्रि० स्त्रियां ङीप्। "पवनोदिक्पतिर्भूमिराकाशं खचरामराः"। संकल्पादौ पाठ्यमन्त्रः। अत्र खचरशब्देन ग्रहा उच्यन्ते अमरपवनयोः पृथङ्निर्द्देशात्। "खचरनगरकल्पं त्रासयन् पाण्डवानाम्" भा०द्रो०७अ०। "पुरं सुरमणीयञ्च खचरं सुमहाप्रभम्" भा०व० १७३ अ०। खपुरशब्दे विवृतिः। "जितकाशिनश्च खचरास्त्वरिताश्च महारथाः" भा०व०२४३ अ०। खचरा गन्धर्वाः॥ वृ०स० १४ अ० कूर्मविभागे उत्तरस्यामुक्ते ६देशभेदे पु०ब०व०। "उत्तरतः कैलासः" इत्युपक्रमे "हेमतालराजन्यखचरगव्याश्च" "खचरो रङ्गताले स्यात् गुरुरादौ लघुस्तथा। शान्तेऽथ वा हास्यरसे भवेदेष दशाक्षरः" संगीतदा० उक्ते ७गीतभेदे पु०।

खचारिन् त्रि० खे आकाशे चरति-चर-णिनि। १आकाशगामिनि पक्षिसूर्य्यादौ स्त्रियां ङीप्। २कार्त्तिकेये पु० "खचारी ब्रह्मचारी च शूरः शरवणोद्भवः" भा०व०१३०अ०

खचित त्रि० खच-क्त। १संयुक्ते त्रिका० २व्याप्ते शब्दच०। ३छुरिते जटाध०। [णिचि ह्रस्वः खजयति।०

खज मन्थे भ्वा०पर०सक०सेट्। खजति अखा(खी)जीत् घटा०

खज पङ्गुतायां भ्वा० इदित् पर० अक० सेट्। खञ्जति अखञ्जीत्। खञ्जः। पङ्गुता चेहैकपादविकलता।

खज पु० खजति मथ्नाति खज-अच्। १मन्थानदण्डे। "पयस्यर्हितं सर्पिर्यद्वन्निर्मथ्यते खजैः। शुक्रं निर्मथ्यते तद्वद्देहसंकल्पजैः खजैः" भा०शा० २१४ अ०। "दध्नः सौम्य! मथ्यमानस्य योऽणिमा स ऊर्द्ध्वः समुदीषति तत्सर्पिर्भवति" छा०उ०। "वायुसहितेन खजेन मथ्यमानस्य दध्नः" भा०शा०। "खजोमन्थानः तेन मथ्यमानस्य दध्नः" आन० (हाता) २दर्व्याम् भरतः ३युद्धे च तत्र शत्रोर्मर्द्दनात् तथात्वं "अलर्षि युध्म खजकृत् पुरन्दर!" ऋ०८।१।७, "खजकृत् युद्धकर्त्तः!" भा० स्वार्थे क। खजक। मन्थानदण्डे हेम०। [ज्वलद०।

खजप न० खज्यते मथ्यते खज-कर्मणि कपन्। घृते उ-

खजल न० खे आकाशे सञ्चितं, खात् पतित वा जल शाक० त०। १नीहारे त्रिका० २आकाशपतिते जले च "वर्षासु चरन्ति घनैः सहोरगा वियति कीटणूताश्च। तद्विषजुष्टमपेयं खजलमगस्त्योदयात् पूर्वम्" राजवल्लभः।

खजा स्त्री खज-घटा० भावे अ। १मन्थने (मओता) २मारणे हेम०। कर्त्तरि अच् टाप्। चमसाकारे ३पाकसाधनद्रव्ये मेदि०। "खजाञ्च दर्वीं करेण धारयन्" भा० वि० ७अ०।

खजाक पुंस्त्री खज-आकन्। १पक्षिणि उज्ज्वलद० खजा-स्वार्थे क। २चमसाकारे पाकसाधने द्रव्ये स्त्री अमरः।

खजिका स्त्री खजैव स्वार्थे क वा अत इत्त्वम्। खजायां चमसाकारे पाकसाधनभेदे शब्दचि०।

खजित् पु० खेन शून्यभावनया जयति संसारं जि-क्विप्। बुद्धभेदे सहि "सर्वं शून्यं शून्यमिति" भावनया जगतां स्थिरत्वनिराकरणेन संसारं जयतीति" तस्य तथात्वं बुद्धशब्दे विवृतिः। [राउनि०।

खज्योतिस् पु० खे आकाशे ज्योतिरस्य। खद्योते कीटभेदे

खञ्ज त्रि० खजि गतिवैकल्ये अच्। (खोंडा) एकपादविकले। तस्य लक्षणादिकं भावप्र० उक्तं यथा "वायुः कट्याश्रितः सक्थ्नः कण्डरामाक्षिपेद् यदा। खञ्जस्तदा भवेज्जन्तुः पङ्गुः सक्थ्नोर्द्वयोर्बलात्। सक्थ्नः कट्यादि-